
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

שליטי "דרך המשי" - עלייתה ונפילתה של התרבות הסוגדית -
38476

תאריך עדכון אחרון 01-09-2015

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לימודי האסלאם והמזרח התיכון

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר מיכאל שנקר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: michael.shenkar@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: יום א' 14:00-15:00.

מורי הקורס:
ד"ר מיכאל שנקר

תאור כללי של הקורס:

הקורס יתמקד בתרבות סוגדית ייחודית שהתקיימה במרכז אסיה (אוזבקיסטן וטג'יקיסטן של היום) בין המאה הרביעית לספירה ועד הכיבוש המוסלמי של האזור במאה השמינית. נדון במקורות הכתובים והחומריים על אודות תרבותם של הסוגדים ובציוני דרך עיקריים בהיסטוריה של סוגדיאנה. דגש מיוחד ייושם על ציורי הקיר כמקור מרכזי להבנת תרבותם ודתם של הסוגדים. נדון בהרחבה ברשת המסחר הסוגדית, ביחסים המורכבים בין הסוגדים, שהיו יושבי הקבע, לבין הטורקים הנוודים. נתייחס למושבות הסוגדיות בסין ולתופעה של אומנות סינו-סוגדית.

מטרות הקורס:

מטרת הקורס היא להקנות לסטודנטים ידע אודות התרבות הסוגדית, עלייתה ודעיכתה בעקבות הכיבוש הערבי במאה השמינית.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להכיר ולנתח את מאפייני התרבות הסוגדית, וכן אתרים ואירועי מפתח בהיסטוריה סוגדית.

דרישות נוכחות (%) :

80

שיטת ההוראה בקורס: הצגת הנושא על ידי המרצה ואחריו דיון + הצגת רפרטים של משתתפי הקורס.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

(1) סוגדיאנה: גיאוגרפיה ושם.

(2) רקע היסטורי.

(3) המקורות הכתובים בשפה הסוגדית.

(4) סמרקנד.

(5) פנג'יקנט.

(6) בוכרה.

(7) בונג'יקט.

(8) הדת הסוגדית.

(9) מנהגי קבורה וגלוסקמאות.

(10) רשת המסחר הסוגדית.

(11) "הסימביוזיס" עם הטורקים.

(12) מושבות סוגדיות בסין ו"אומנות סינו-סוגדית".

(13) הכיבוש הערבי של סוגדיאנה.

חומר חובה לקריאה:

1)

Barthold, W. (1968), *Turkestan down to the Mongol invasion*, London, Chapter I.

2)

de La Vaissière, É. (2011), "Sogdiana iii. History and Archaeology", *Encyclopædia Iranica Online Edition*, March 4, 2011, available at <http://www.iranicaonline.org/articles/sogdiana-iii-history-and-archeology>

Grenet, F. (2002), "Regional Interaction in Central Asia and Northwest India in the Kidarite and Hephthalite periods", in Sims-Williams, N. (ed.), *Indo-Iranian Languages and People*, (PBA 116), pp. 203-224.

3)

Sims-Williams, N. (1989), "Sogdian", in Schmitt, R. (ed.), *Compendium Linguarum Iranicarum*, Wiesbaden, pp. 173-192.

Grenet, F. and de la Vaissière, É. (2002), "The Last Days of Panjikent," *Silk Road Art and Archaeology* 8, pp. 155-196.

4)

Marshak, B.I. (2006), "Remarks on the Murals of the Ambassadors Hall," in *Royal Nawrūz in Samarkand: Acts of the Conference held in Venice on the Pre-Islamic Afrāsyāb Painting*, ed. M. Compareti and E. de La Vaissière, Rome, pp. 75-85.

Compareti, M. (2008), "AFRĀSIĀB ii. Wall Paintings", *Encyclopædia Iranica*, online edition, available at <http://www.iranicaonline.org/articles/afrasiab-ii-wall-paintings-2>

Grenet, F. (2006), "What was the Afrasyab Painting About?" in *Royal Nawrūz in Samarkand: Acts of the Conference held in Venice on the Pre-Islamic Afrāsyāb Painting*, ed. M. Compareti and E. de La Vaissière, Rome, 2006, pp. 43-58.

Azarpay, G. (2014), "The Afrasiab Murals: a Pictorial Narrative Reconsidered", *The Silk Road* 12, pp. 49-57.

-
- 5)
Marshak, B. (2002), "Panjikent", *Encyclopædia Iranica Online Edition*, available at:
<http://www.iranicaonline.org/articles/panjikant>
- Marshak, B. (2002), *Legends, Tales and Fables in the Art of Sogdiana*, New York,
pp. 1-25.
- 6)
Frye, Richard N. "BUKHARA i. In Pre-Islamic Times". *Encyclopaedia Iranica*, Vol. IV,
Fasc. 5. pp. 511-513.
<http://www.iranicaonline.org/articles/bukhara-i>
- Naymark, A.I. (2003), "Returning to Varakhsha", *The Silk Road*, vol 1/2.
- 7)
Marshak, B.I. and Negmatov, N.N. (1996), "Sogdiana", in Litvinsky, B.A. (ed.),
History of Civilizations of Central Asia, vol. 3, Paris, pp. 233-281.
- 8)
Grenet, F. (2006/2010), "Iranian Gods in Hindu Garb. The Zoroastrian Pantheon of
the Bactrians and Sogdians, Second—Eighth Centuries", *Bulletin of the Asia Institute*
20, pp. 87-101.
- Shkoda, V. G. (1996), "The Sogdian Temple: Structure and Rituals", *Bulletin of the*
Asia Institute 10, pp. 195-206.
- 9)
Grenet, F. (2013), "Zoroastrian Funerary Practices", in Stewart, S. (ed.), *The*
Everlasting Flame: Zoroastrianism in History and Imagination, London, pp. 18-28.
- Shenkar, M. (2014), *Intangible spirits and Graven Images: The Iconography of*
Deities in the Pre-Islamic Iranian World, Leiden-Boston, pp. 170-174.
- 10)
de La Vaissière, É. (2004), "Sogdian Trade", *Encyclopædia Iranica Online Edition*,
available at <http://www.iranicaonline.org/articles/sogdian-trade>
- Sims-Williams, N. (1996), "The Sogdian Merchants in China and India," in A.
Cadonna and L. Lanciotti, eds., *Cina e Iran da Alessandro Magno alla Dinastia Tang*,
Firenze, pp. 45-67.
- Hansen, V. (2012), *The Silk Road. A New History*, Oxford, pp. 3-24.
- 11)
Stark, S. (2007), "Mercenaries and City Rulers: Early Turks in Pre-Muslim

Mawarannahr", In Popova, L., Hartley, Ch. and Smith, A.T. (eds.), *Social Orders and Social Landscapes: Proceedings of the 2005 University of Chicago Conference on Eurasian Archaeology*, Newcastle, pp. 307-334.

12)

Marshak, B. (2004), "The Miho Couch and the Other Sino-Sogdian Works of Art of the Second Half of the 6th Century", *Miho Museum*, 16-31.

Lerner, J. (2005), "Aspects of Assimilation: The Funerary Practices and Furnishings of Central Asians in China", *Sino-Platonic Papers* 168, pp. 1-50.

חומר לקריאה נוספת:

Azarpay, G. (1981), *Sogdian Painting: The Pictorial Epic in Oriental Art*, Berkeley.

Marshak, B. (2002), *Legends, Tales and Fables in the Art of Sogdiana*, New York.

de La Vaissière, É. (2005), *Sogdian Traders*, Leiden.

Encyclopædia Iranica Online Edition available at: <http://www.iranicaonline.org>

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %

הרצאה 20 %

השתתפות 0 %

הגשת עבודה 80 %

הגשת תרגילים 0 %

הגשת דו"חות 0 %

פרויקט מחקר 0 %

בחנים 0 %

אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: